Ako napísať dobrú esej?

Pozdravujeme vás, pisatelia, z tej duše pozdravujeme vás!

Tak ako mnohí slávni aj menej slávni pisatelia pred nami, sedeli sme raz pred prázdnou stranou a nevedeli ako ďalej. Vytvorili sme príručku, ktorá je určená všetkým nám, čo máme chuť a odhodlanie zaplniť prázdne strany svojimi myšlienkami, a tak sa aktívne zapojiť do debaty.

Úspešné písanie ti prajú,

Majka & Matej
študenti tretieho ročníka BISLA

Príručka na stiahnutie

Naša 30 stranová príručka ťa naučí ako napísať pútavú a dobre vyargumentovanú esej. Vytvorili sme ju pre stredoškolských študentov a je voľne k stiahnutiu. Šíriť a ďalej upravovať ju môžeš tiež bez opýtania.

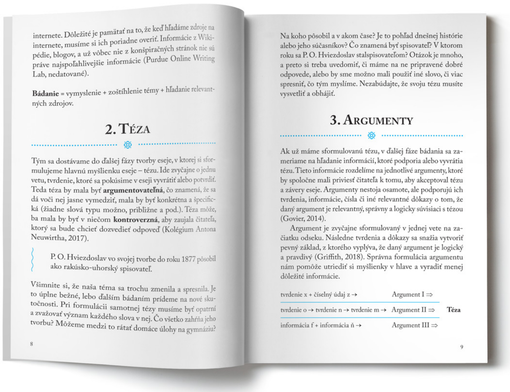
Stiahni .pdf e-book

Sapere aude!
Stručná príručka pre pisateľov esejí

Autori: Matej Bílik, Mária Dudžáková
Odborná redaktorka: Mgr. Dagmar Kusá, PhD.

Vydala vysoká škola BISLA, Grösslingová 53, 811 09 Bratislava
ako súčasť projektu BISLA Learning Lab,
ktorý pomáha študentom s písaním esejí a kritickým myslením.

ISBN: 978-80-971827-7-9

internete. Dôležité je pamätať na to, že keď hľadáme zdroje na internete, musíme si ich poriadne overiť. Informácie z Wikipédie, blogov, a už vôbec nie z konšpiračných stránok nie sú práve najspoľahlivejšie informácie (Purdue Online Writing Lab, nedatované).

Bádanie = vymyslenie + zoštíhlenie témy + hľadanie relevantných zdrojov.

2. Téza

Tým sa dostávame do ďalšej fázy tvorby eseje, v ktorej si sformulujeme hlavnú myšlienku eseje – tézu. Ide zvyčajne o jednu vetu, tvrdenie, ktoré sa pokúsime v eseji vyvrátiť alebo potvrdiť. Teda téza by mala byť **argumentovateľná**, čo znamená, že sa dá voči nej jasne vymedziť, mala by byť konkrétna a špecifická (žiadne slová typu možno, približne a pod.). Téza môže, ba mala by byť v niečom **kontroverzná**, aby zaujala čitateľa, ktorý sa bude chcieť dozvedieť odpoveď (Kolégium Antona Neuwirtha, 2017).

> P. O. Hviezdoslav vo svojej tvorbe do roku 1877 pôsobil ako rakúsko-uhorský spisovateľ.

Všimnite si, že naša téma sa trochu zmenila a spresnila. Je to úplne bežné, keďže ďalším bádaním prídeme na nové skutočnosti. Pri formulácii samotnej tézy musíme byť opatrní a zvažovať význam každého slova v nej. Čo všetko zahŕňa jeho tvorba? Môžeme medzi to rátať domáce úlohy na gymnáziu?

8

Na koho pôsobil a v akom čase? Je to pohľad dnešnej histórie alebo jeho súčasníkov? Čo znamenalo byť spisovateľ? V ktorom roku sa P. O. Hviezdoslav stal spisovateľom? Otázok je mnoho, a preto si treba uvedomiť, či máme na ne pripravené dobré odpovede, alebo by sme možno mali použiť iné slovo, či viac spresniť, čo tým myslíme. Nezabudajte, že svoju tézu musíte vysvetliť a obhájiť.

3. Argumenty

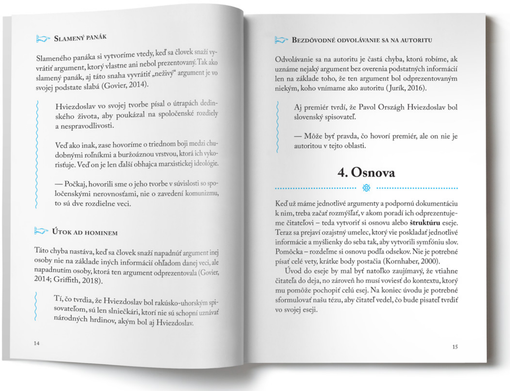
Ak už máme sformulovanú tézu, v ďalšej fáze bádania sa zameriame na hľadanie informácií, ktoré podporia alebo vyvrátia tézu. Tieto informácie rozdelíme na jednotlivé argumenty, ktoré by spoločne mali privieť čitateľa k tomu, aby akceptoval tézu a závery eseje. Argumenty nestoja osamote, ale podporujú ich tvrdenia, informácie, čísla či iné relevantné dôkazy o tom, že daný argument je relevantný, správny a logicky súvisiaci s tézou (Govier, 2014).

Argument je vyvážene sformulovaný v jednej vete na začiatku odseku. Následne tvrdenia a dôkazy sa snažia vytvoriť pevný základ, z ktorého vyplýva, že daný argument je logický a pravdivý (Griffith, 2018). Správna formulácia argumentu nám pomôže utriediť si myšlienky v hlave a vyradiť menej dôležité informácie.

tvrdenie x + číselný údaj z → Argument I ⇒
tvrdenie o → tvrdenie n → tvrdenie m → Argument II ⇒ **Téza**
informácia f + informácia ñ → Argument III ⇒

9

Slamený panák

Slameného panáka si vytvoríme vtedy, keď sa človek snaží vyvrátiť argument, ktorý vlastne ani nebol prezentovaný. Tak ako slamený panák, aj táto snaha vyvrátiť „nežitý" argument je vo svojej podstate slabá (Govier, 2014).

> Hviezdoslav vo svojej tvorbe písal o útrapách dedinského života, aby poukázal na spoločenské rozdiely a nespravodlivosti.
>
> Veď ako inak, zase hovoríme o trieznom boji medzi chudobnými roľníkmi a buržoáznou vrstvou, ktorú ich vykorisťuje. Veď on je len ďalší obhajca marxistickej ideológie.
>
> — Počkaj, hovorili sme o jeho tvorbe v súvislosti so spoločenskými nerovnosťami, nie o zavedení komunizmu, to sú dve rozdielne veci.

Útok ad hominem

Táto chyba nastáva, keď sa človek snaží napadnúť argument inej osoby nie na základe iných informácií ohľadom danej veci, ale napadnutím osoby, ktorá ten argument odprezentovala (Govier, 2014; Griffith, 2018).

> Ti, čo tvrdia, že Hviezdoslav bol rakúsko-uhorským spisovateľom, sú len slniečkári, ktorí nie sú schopní uznávať národných hrdinov, akým bol aj Hviezdoslav.

14

Bezdôvodné odvolávanie sa na autoritu

Odvolávanie sa na autoritu je častá chyba, ktorú robíme, ak uznáme nejaký argument bez overenia podstatných informácií len na základe toho, že ten argument bol odprezentovaným niekým, koho vnímame ako autoritu (Jurík, 2016).

> Aj premiér tvrdí, že Pavol Országh Hviezdoslav bol slovenský spisovateľ.
>
> — Môže byť pravda, čo hovorí premiér, ale on nie je autoritou v tejto oblasti.

4. Osnova

Keď už máme jednotlivé argumenty a podpornú dokumentáciu k nim, treba začať rozmýšľať, v akom poradí ich odprezentujeme čitateľovi – teda vytvoriť si osnovu alebo **štruktúru** eseje. Teraz sa prejaví zaujatý umelec, ktorý vie poskladať jednotlivé informácie a myšlienky do seba tak, aby vytvorili symfóniu slov. Pomôcka – rozdeľme si osnovu podľa odsekov. Nie je potrebné písať celé vety, krátke body postačia (Kornhaber, 2000).

Úvod do eseje by mal byť natoľko zaujímavý, že vtiahne čitateľa do deja, no zároveň ho musí voviesť do kontextu, ktorý mu pomôže pochopiť celú esej. Na koniec úvodu je potrebné sformulovať naše tézu, aby čitateľ vedel, čo bude pisateľ tvrdiť vo svojej eseji.

15

Príručku dávame k voľnému šíreniu. Budeme radi, ak niekomu pomôže napísať zaujímavú esej. ♥
A ak esej napíšeš, pošli nám ju na prečítanie! esej(zavinac)bisla.sk

©2019 BISLA